

Legal Alert

Czerwiec 2025 r. | www.skslegal.pl

Zarządzanie ryzykiem ESG przez banki

1. KLUCZOWE INFORMACJE

W dniu 19 czerwca 2024 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowana została dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1619 w sprawie wymogów kapitałowych, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. („**CRD VI**”).

Dyrektywa CRD VI wprowadza kilka kluczowych nowości dotyczących ryzyka ESG dla instytucji:

- **Identyfikacja i zarządzanie ryzykiem ESG:** Instytucje muszą posiadać skuteczne strategie, polityki, procedury i systemy do identyfikacji, oceny, zarządzania i monitorowania ryzyka ESG w krótkim, średnim i długim okresie;
- **Testy odporności:** Dyrektywa wymaga przeprowadzania testów odporności na długoterminowe negatywne skutki czynników ESG, w tym ryzyka klimatycznego oraz ryzyka wynikającego z degradacji środowiska i utraty bioróżnorodności; oraz
- **Proporcjonalność:** Strategie zarządzania ryzykiem ESG muszą być proporcjonalne do skali, natury i złożoności ryzyka ESG oraz zakresu działalności instytucji.

Zmiany mają na celu zwiększenie odporności instytucji na ryzyko związane z czynnikami ESG oraz przyspieszenie transformacji modeli biznesowych w kierunku zrównoważonego rozwoju. Wśród szeregu zmian dodany został nowy artykuł 87a („**Artykuł 87a**”) zatytułowany „*Ryzyko środowiskowe, społeczne i związane z zarządzaniem*”, który ma na celu usprawnienie zarządzania ryzykiem ESG w instytucjach. Na podstawie ust. 5 tego artykułu Europejski Urząd Nadzoru Bankowego wydał w dniu 8 stycznia 2025 r. wytyczne w sprawie zarządzania ryzykami środowiskowymi, społecznymi i z zakresu ładu korporacyjnego („**Wytyczne EUNB**”).

2. OD KIEDY OBOWIĄZUJĄ ZMIANY?

Dyrektywa CRD VI musi zostać transponowana do prawa krajowego przez państwa członkowskie do 10 stycznia 2026 roku. Przepisy krajowe będą miały zastosowanie od **11 stycznia 2026 r.**, z wyjątkiem przepisów dotyczących oddziałów z państw trzecich, które wejdą w życie rok później, tj. od 11 stycznia 2027 r.

Wytyczne EUNB będą obowiązywały w stosunku do:

- instytucji kredytowych (w tym banków) od dnia **11 stycznia 2026 r.**, oraz
- do małych i niezłożonych instytucji („**SNCI**”) najpóźniej od dnia **11 stycznia 2027 r.**

3. CELE WYTICZNYCH

Wytyczne EUNB wyjaśniają wymogi regulacyjne dotyczące identyfikacji i zarządzania ryzykiem ESG w ramach ogólnych unijnych mikroostrożeń ram regulacyjnych dla instytucji. Mają one wspierać organy nadzoru w całej UE w egzekwowaniu wymogów regulacyjnych.

Wytyczne mają trzy cele:

- 1) ustanowienie minimalnych standardów i metodologii referencyjnych w zakresie identyfikacji, pomiaru, zarządzania i monitorowania ryzyk klimatycznych i środowiskowych (a także szerzej, ryzyk ESG);
- 2) wsparcie w opracowaniu jakościowych i ilościowych kryteriów oceny wpływu ryzyk ESG na profil ryzyka instytucji i wypłacalność w różnych horyzontach czasowych oraz
- 3) nakreślenie treści planów przejściowych służących celom ostrożnościowym (art. 87a ust. 1 i art. 74 CRD VI).

Ponadto Wytyczne EUNB umacniają podstawy podejścia UE do zarządzania ryzykiem ESG, w szczególności definicję celów polityki transformacji zrównoważonego rozwoju (np. neutralność klimatyczna, zapobieganie utracie różnorodności biologicznej) oraz wydłużenie **horyzontów czasowych** powiązanych **ocen ostrożnościowych** z od dwóch do pięciu lat **do 10 lat**.

4. CO WPROWADZAJĄ WYTICZNE?

Metoda referencyjna mająca na celu identyfikację i pomiar ryzyk ESG

Wytyczne zawierają szczegółowe informacje dotyczące minimalnych standardów i metodyk referencyjnych w zakresie identyfikacji, pomiaru, zarządzania i monitorowania ryzyka ESG, które obejmują między innymi następujące kwestie:

- Oczekiwanie, że instytucje będą regularnie przeprowadzać specyficzne dla nich oceny istotności ryzyk ESG (co najmniej raz w roku lub - w przypadku małych i niezłożonych instytucji (SNCI) - co dwa lata albo częściej, w przypadku istotnych zmian w otoczeniu biznesowym);
- Oczekiwanie, że zakres oceny istotności będzie odzwierciedlał charakter, złożoność i wielkość działalności instytucji, usług portfelowych i produktów, a wpływ ryzyka ESG będzie uwzględniony we wszystkich tradycyjnych kategoriach ryzyka finansowego, na które te instytucje są narażone;
- Oczekiwanie, że instytucje opracują solidne i rzetelne podejście do zarządzania i ograniczania ryzyka ESG w perspektywie krótko- i średnioterminowej oraz w perspektywie długoterminowej wynoszącej co najmniej 10 lat.
- Oczekiwanie, że instytucje będą monitorować szereg retrospektywnych i perspektywicznych wskaźników i mierników ryzyka ESG oraz wdrażać solidne systemy sprawozdawczości wewnętrznej, które będą przekazywać odpowiednie informacje i zagregowane dane kierownictwu wyższego szczebla i organowi zarządzającemu.

Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem ESG

Instytucje muszą ocenić, w jaki sposób czynniki ESG wpływają na różne kategorie ryzyka, w tym ryzyko kredytowe, rynkowe, operacyjne, płynności i reputacji. Struktury zarządzania muszą jasno określać obowiązki w zakresie zarządzania ryzykiem ESG, zapewniając odpowiedzialność i przejrzystość na wszystkich trzech liniach obrony.

Instytucje muszą opracować szczegółowe strategie i procedury zarządzania ryzykiem w instytucjach. W szczególności instytucje muszą:

- zidentyfikować wszystkie istotne rodzaje ryzyka, w tym ryzyka finansowe, operacyjne, prawne i reputacyjne;
- przeprowadzić ocenę wpływu ryzyk ESG na działalność instytucji, uwzględniając różne scenariusze i potencjalne skutki;
- wdrożyć systemy monitorowania ryzyka ESG, które pozwalają na bieżące śledzenie i raportowanie zmian w poziomie ryzyka;
- dokonać opracowania i wdrożenia strategii zarządzania ryzykiem ESG, które obejmują konkretne ramy czasowe oraz wymierne cele i etapy pośrednie; oraz
- regularnie raportować zidentyfikowane ryzyka do organów nadzoru oraz wewnętrznych struktur zarządzających.

Ponadto, w ramach kultury wewnętrznej instytucje powinny włączyć ryzyka ESG do swoich ram kontroli wewnętrznej w tzw. modelu trzech linii obrony:

- **pierwsza linia obrony:** składa się z pracowników operacyjnych, którzy są bezpośrednio odpowiedzialni za

zarządzanie ryzykiem w swoich codziennych działaniach. To oni identyfikują i zarządzają ryzykami na poziomie operacyjnym;

- **druga linia obrony:** obejmuje funkcje nadzorcze, takie jak compliance, zarządzanie ryzykiem, kontrola finansowa i inne jednostki back-office. Ich zadaniem jest monitorowanie i wspieranie pierwszej linii obrony poprzez tworzenie polityk, procedur i systemów zarządzania ryzykiem; oraz
- **trzecia linia obrony:** to audyt wewnętrzny, który niezależnie ocenia skuteczność zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznych. Audyt wewnętrzny dostarcza zarządowi i radzie nadzorczej niezależnych informacji na temat stanu zarządzania ryzykiem w organizacji.

Plany przejścia

Podstawowym elementem Wytycznych EUNB jest wymóg opracowania przez instytucje ostrożnościowych planów przejścia. Celem ostrożnościowego planu przejścia jest zwiększenie odporności instytucji na ryzyko ESG i lepsze przygotowanie do przejścia na gospodarkę niskoemisyjną. Plan przeznaczony jest przede wszystkim do użytku wewnętrznego i będzie również oceniany przez organy nadzoru w ramach procesu przeglądu i oceny nadzorczej (SREP).

Duże instytucje powinny zapewnić, aby ich plany obejmowały co najmniej następujące aspekty:

- **cele strategiczne i „mapę drogową”:** plany powinny opisywać ogólny, nadrzędny cel strategiczny, jakim jest reagowanie na ryzyka ESG w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, zgodnie z ogólną strategią biznesową i apetytem na ryzyko;
- **wartości docelowe i mierniki:** plany powinny obejmować ilościowe wartości docelowe dla ryzyk ESG, obejmujące portfele, sektory, klasy aktywów, linie biznesowe oraz odpowiednie horyzonty czasowe, które odzwierciedlają charakter, wielkość i złożoność ich działalności;
- **zarządzanie:** plany powinny opisywać strukturę zarządzania, role i obowiązki, działania związane z zasobami oraz polityki wynagrodzeń, które wspierają skuteczne wdrożenie i zarządzanie ryzykami ESG;
- **strategia wdrażania:** plany powinny przedstawiać działania krótko-, średnio- i długoterminowe, dostosowania do polityk ryzyka finansowego, zmiany w usługach i produktach oraz inwestycje i alokację portfela, które wspierają strategię ESG i zarządzanie ryzykiem; oraz
- **strategia dotycząca zaangażowania:** plany powinny określać politykę dotyczącą współpracy z kontrahentami, w tym informacje na temat częstotliwości, zakresu i celów zaangażowania, rodzajów potencjalnych działań oraz procesów lub kryteriów eskalacji.

5. W CZYM MOŻEMY POMÓC?

Wszelchstronnie pomagamy w dostosowaniu się do obowiązków wynikających z nowelizacji CRD VI oraz Wytycznych EUNB, w tym w:

- **analizie zgodności:** wspieramy w przeprowadzeniu szczegółowej analizy zgodności obecnych praktyk i procedur instytucji finansowej z nowymi Wytycznymi EUNB;
- **opracowaniu polityk i procedur:** doradzamy w opracowaniu i wdrożeniu polityk oraz procedur zarządzania ryzykiem ESG, które są zgodne z Wytycznymi EUNB;
- **szkoleniu:** prowadzimy szkolenia dla pracowników instytucji, dzięki którym będą oni świadomi nowych wymagań i będą wiedzieć, jak je stosować w praktyce; oraz
- **monitorowaniu i raportowaniu:** pomagamy w monitorowaniu i raportowaniu zmian regulacyjnych w obszarze ESG, które umożliwią instytucji śledzenie postępów w zakresie zarządzania ryzykiem ESG oraz spełnianie wymogów sprawozdawczych.

Zapraszamy do kontaktu!

Borys D. Sawicki

Radca prawny

☎ +48 604 197 848

✉ borys.sawicki@skslegal.pl

📞 [spotkanie Teams](#)

Współkieruje pracami Zespołu ESG w SK&S. Członek Komitetu ESG przy Krajowej Izbie Gospodarczej, członek grupy wsparcia EFRAG ds. rozwoju standardów raportowania dla małych i średnich przedsiębiorstw (VSME ESRS), członek Rady Innowatorów ESG przy Polskim Stowarzyszeniu ESG, członek grupy roboczej dot. minimalnych gwarancji przy Związku Banków Polskich i ekspert Grupy Roboczej ds. stosowania Taksonomii UE pod auspicjami polskiego Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

Jakub Chmiel

Prawnik, Członek Zespołu ds. ESG

☎ +48 880 780 275

✉ jakub.chmiel@skslegal.pl

Warszawa

Jasna 26, 00-054 Warszawa

T +48 22 608 70 00

F +48 22 608 70 70

E office@skslegal.pl

Katowice

Korfantego 138a, 40-156 Katowice

T +48 32 731 59 86

F +48 32 731 59 90

E office.katowice@skslegal.pl

Poznań

Mickiewicza 35, 60-837 Poznań

T +48 61 856 04 20

F +48 61 856 05 67

E office.poznan@skslegal.pl

www.skslegal.pl